

ILKKA

W S O Y

REMES



PUNARUTTO

ILKKA

REMES

PUNARUTTO

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ – HELSINKI

1. PAINOS

© ILKKA REMES 2025

ISBN 978-951-0-51676-8

PAINETTU EU:SSA

ENSIMMÄINEN OSA

1.

Kaarlo Norha veti syvään henkeä ja laski sekunteja mielessään. Hälyttimen ujellus vihloi korvia.

... *kol-me, nel-jä*...

Kukaan tuskin hyökkäisi pimeässä huoneessa hänen päälle, mutta luolamiesvaistot olivat laukaisseet hänessä pako-refleksin, joka oli taltutettava.

... *viii-si*...

Hän keskitti ajatuksensa hengittämiseen. Kosteassa viileydessä leijuva homeenhaju lisäsi tilanteen epämiellyttävyyttä.

... *kuuu-si*...

Hälytin oli aktivoitunut vasta Kaarlon ylitettyä sisimmän huoneen kynnyksen. Jatkaminen eteenpäin kivuliaan rääkymisen alla vaati tahdonlujuutta, joka oli nyt koetuksella.

Tunti sitten kaurismäkeläisen oloisessa baarissa Anjalan-koskella syödyn currykanan maku nousi äkisti suuhun niin että hän joutui hetken kakomaan. Oliko se lämmitetty uudelleen seisottuaan ensin muutaman tunnin lounasbuffetissa?

... *seitse-män*...

Kaarlon vasemman silmän edessä olevan pimeänäkölaitteen optiikassa hohti vihreänsävyinen takaseinä, jonka eteen oli

pinottu kolmisenkymmentä puolikkaan lentolaukun kokoista koteloa.

Hän pysähtyi ja yritti arvioida, kuinka kauan menisi ennen kuin joku tulisi tarkistamaan hälytyksen, jos ylipäättään kukaan vaivautuisi. Vähintäänkin useita minuutteja, todennäköisesti kymmeniä.

Hän jatkoi paljaalla puulattialla eteenpäin. Kiinteistön omisti useita konkursseja tehnyt suomalainen liikemies, jonka vaimo oli suomenvenäläinen. Vaimon suhteesta tiedusteluun ei ollut suoria todisteita, joskin vahva epäily.

Kaarlo pysähtyi, kytki pimeäoptiikan virran pois ja sytytti otsalamppuunsa terävarajaisen valokiilan.

Harmaissa kovamuovikoteloissa oli krominkiiltävät suljinmekanismit.

Droneja. Sellaisia asiakkaana oleva Kymenlaakson Sähkö oli havainnut viimeksi toissayönä Sippolan muuntoasemalla, jonne yksi vartiointiliikkeen työntekijöistä oli määrätty tarkkailemaan.

Kaarlo tarttui vyötärönsä korkeudella olevan päällimmäisen kotelon metallisulkimeen. Kansi avautui kevyesti saranoiltaan.

Kaarlo tyrmistyi nähdessään otsalampun valossa kylpevän sisällön.

Yllätys oli täydellinen. Aiempien tietojen muodostama käsitys muuttui yhdellä iskulla.

»Voinko auttaa jotenkin?»

Kaarlo hätkähti takaansa kuuluvia sanoja. Miesääni puhui suomea venäläisittäin korostaen. Solojeff.

»Sammuta lamppu. Laske ase lattialle ja nosta kätesi niskan taakse.»

Kaarlo sammutti otsavalonsa syke rajusti kiihtyen.

»Ei ole asetta —»

»Laske se lattialle», Solojeff kivahti.

»Ei ole asetta, sanoin jo.»

Kaarlo vei kämmenensä niskan taakse. Samalla hetkellä ovelta lävähti käsivalaisimen pureva hohde hänen selkäänsä ja kotelopinoon.

»Älä Norha puhu paskaa.»

Kaarlo kuunteli tyrmistyneenä. Tilanne oli vielä pahempi kuin hän oli osannut arvata.

Seuraavat sekunnit ratkaisisivat hänen hengissä pysymisen. Solojeff oli ehtinyt nähdä, kun hän katsoi kotelon sisään.

Kaarlo kääntyi silmiään siristäen kohti lamppua, joka valaisi hänet reisistä ylöspäin.

»Pysy selin.»

Kaarlo alkoi laskea käsiään alaspäin ja sanoi: »Solojeffin äpä-rä yhtä hermoheikkona kuin ennenkin. Mitä sinä haluat?»

Mies naurahti käheästi. »Minä? Itsehän sinä tänne tungit –»

Kaarlo potkaisu lattialla olevan maalipurkin valon suuntaan ja heittäytyi sivuun pimeyteen kiskaisten samalla aseensa kotelosta. Isku varpasiin säkenöi polvessa saakka.

Solojeff ampui sokkona. Laukauksen ääni löi Kaarloa korviin hänen säännätessään pimeydestä miehen kimppuun.

»Pudota ase», Kaarlo sanoi. Hän työnsi pistoolinsa piipun Solojeffin kylkeen. »Pudota tai ammun.»

»Älä saatana kiihkoile.»

Mies laski aseensa lattialle, ja Kaarlo poimi sen talteen.

2.

Syyskuu 1989

Hitaasti lipuvan kiikarin optiikalla näkyi vaalean betoniseinämän laattojen saumoja. Kevyt usva heikensi näkyvyyttä.

Kiikarin näkymä siirtyi ylöspäin piikkilankapyörteisiin, joiden takana häämötti kuolemankaistaleen sileän hiekkakentän pintaa. *Volkspolizein* partio käveli verkalleen sen viertä jälkiä tarkkaillen. Yksi miehistä piti maata nuuhkivan saksanpaimenkoiran tiukasti otteessaan.

Etäisen työmaan paalutuskoneen rytmikkäät jymäykset kantautuivat tyynessä aamussa kaiuttomina ja tylppinä. Schönhäuser Alleelta kiiri pumpulimaisen vaimeana aamuliikenteen kohina.

Roland Müller laskee kiikarin kaulalleen kuluneen nahkahihnan varaan. Hän seisoo kerrostalon katolla hissikoneiston kopin seinän vieressä.

Oikealla vajaan sadan metrin päässä kopin takana kohosi katettu vartiotorni numero 7, jonka yläosan lasin taakse ei nähtynyt. Se tuntui painostavalta, mutta sen tornin näkösektorissa Roland viivähtäisi vain muutaman sekunnin hissikopin takaa poistuessaan.

Hänen sykkeensä oli kova ja kainalot hiessä Stasin kapteenin univormun alla, jota hän ulkomaantiedustelun upseerina harvoin käytti. Nyt se kuitenkin toimisi suojakilpenä.

Lasten kiljahdukset kaukaa Sonnenschein päiväkodin pihalta kajahtelivat terävinä aamun ensimmäisten leikkien käynnistyessä kuin jostain toisesta todellisuudesta, johon Rolandilla ei enää ollut paluuta.

Hän palautti kiikarin näkymän Bornholmer Straßen ylikulkusillalle ja tuijotti herpaantumatta kapeasta sektorista sillan raskaiden rakenteiden välistä pilkottavaa näkymää.

Optiikan täytti syvyyssuunnassa litistynyt kuva rajanylityspisteen Itä-Berlinistä Länsi-Berliiniin menevällä autokaistalla seisovista autoista, joiden vieressä käveli *Volkspolizein* rajavirkailijoita.

Sopivan tarkkailupaikan löytämiseen oli mennyt valtavasti aikaa. Tämäkään sektori ei ollut täydellinen, sillä kaistojen välissä oleva vartiokoppi kavensi sektoria, mutta Roland piti kiikarinäkymän sitkeästi paikoillaan.

Kun ylittäjän vuoro tuli, yksi virkailijoista kumartui tarkistamaan sivuikkunasta henkilöpapereita ja toinen tutki ajoneuvoa avaamalla muun muassa takaluukun.

Jono eteni verkalleen. Rolandin ajatukset kimpoilivat erilaisissa uhkaskenaarioissa ja niihin varautumisessa. Minkä hän valitsisi selitykseksi, jos joku näkisi hänet pian poistumassa katolta?

Päätös oli tehtävä etukäteen, mitään ei saanut jättää ennakoon ratkaisematta, jos uhkiin varautuminen vain oli mahdollista.

Äkkiä Roland valpastui entisestään. Lyhyt jono ylityspaikalla notkahti eteenpäin ja esiin tuli tuikitavallisen näköinen tummanharmaa Škoda 130.

Hän joutui pinnistelemaan sekunteja ennen kuin hahmotti varmuudella auton rekisteritunnuksen.

Kyllä, se oli majuri Weisbergin käyttämä auto. Stasin ajoneuvojen todellinen käyttäjä pyrittiin salaamaan, jotta kansa-

laiset eivät olisi osanneet kiinnittää tarkkailutehtävissä oleviin ajoneuvoihin huomiota. Antennit, kamerat ja muut laitteet pii-
lotettiin mahdollisuuksien mukaan.

Roland keskittyi kiikarin optiikkaan niin tiiviisti, että huoma-
masi pidättävänsä hengitystään pitääkseen näkymän vakaana.

Roland tiesi esimiehensä olevan menossa Länsi-Berliinin
puolelle virka-asioissa, mutta pistäytyvän todennäköisesti myös
ainakin luksustavaratalo KaDeWessa. Keskellä DDR:ää sijaitse-
vassa yltäkyläisessä Länsi-Saksan erillisessä saarekkeessa moni
olisi halunnut käydä, mutta erityisesti Stasin virkailijoille se oli
mahdottomuus.

Weisbergin Škoda eteni muutaman metrin kunnes pysähtyi
uudelleen. Kuljettajan ovelle pysähtyi rajavartija.

Roland tuijotti tilannetta silmiään räpäyttämättä rajavarti-
jan kumartuessa avonaisen sivuikkunan luokse.

Weisbergin käsi vilahti sivuikkunassa tämän näyttäessä
henkilökorttiaan.

Rajavartija heilautti kättään toverilleen ja Roland siirsi kii-
karia aavistuksen nähdäkseen takamoottorisen tšekkiauton
etupään.

Volkspolizei ei ollut avannut majurin Škodan tavaratilan
luukkua.

Havainto oli hänen odotuksensa mukainen muttei tarkoit-
tanut sitä, etteikö tavaratilaa saatettaisi tarkastaa seuraavalla
kerralla tai etteikö joku virkaintoisempi rajavartija olisi voinut
tehdä niin nytkin.

Sen havainto kuitenkin vahvisti, ettei tarkastusta tehty aina-
kaan systemaattisesti. Roland oli jo pikkupoikana oppinut
matematiikkoisältään logiikan perusteet ja noudatti niitä.

Lähipäivänä jos koskaan täytyi ehdottomasti toimia loogi-
sesti, vaikkei se aina ilmeisimpään tai edesärkevimpään toi-
mintatapaan näyttäneykään viittaavan.

3.

Kaarlo Norha laskeutui syysaamun sumussa portaita Sinebrycoffin kukkulalta Helsingin Punavuorella. Oikean jalan varpaat olivat yhä kipeät edellisiltäisestä maalipurkin potkaisusta.

Kaarlo olisi jo tuoreeltaan halunnut eilen lyhyesti puida Säilän kanssa tilannetta iltapäivällä ajomatallaan Kymenlaaksoista Helsinkiin, mutta puhelimesta tällaisista ei nykyään voinut keskustella eikä Bastionin käyttämä Threema Work -salaussovellus sopinut vaivattomuutta edellyttävään autokäyttöön.

Suunnilleen Kaarlons ikäinen väsynen oloinen mies saattoi viereisen talon päiväkotiin kaksosia, joista toinen selitti taukoamatta jotain paloautoon liittyvää ja toinen keskittyi maistelemaan räkää kielenkärjellään.

Kaarlo jatkoi porttikäytävästä sisäpihalle, jolla oli muutama autopaikka ison vaahteran alla. Jorma Säilän kurainen Range Rover seisoi pihasiiven edessä Bastionin oven vieressä. Etuvinssillä varustetun auton tavaratilassa pilkotti haloilla täytettyjä rispaantuneita Ikean kestokasseja.

Kaarlo meni avaimellaan mustaksi maalatussa patinoituneesta ovesta pienteollisuuskiinteistöstä remontoituun tilaan

ja riisui takkinsa pyöreän malliseen Thonetin antiikkinaulak-
koon. Sellaisia näki englantilaisissa pubeissa ja kartanohotel-
leissa ja se viritti Kaarlon joka kerta kotoisaan brittitunnelmaan.

Peremmältä kuului aavistuksen kiihtynyttä puheensorinaa,
mikä ei ollut tavanomaista ja kiristi Kaarlon tunnelmia entuu-
destaan. Hän meni keittiösyvennykseen, jossa runsaan kol-
menkymmenen ikäinen, olemukseltaan urheilullinen nainen
parhaillaan kaatoi termoskannusta kahvia Nato-tunnuksella
kuvioituun mukiinsa.

Meeri Kalliokosken isä, prikaatikenraali Jaakko Kallio-
koski, oli työskennellyt kansainvälisissä tehtävissä, viimeksi
Natossa ja puolustusministeriössä, ja kuului Bastionin perus-
tajaosakkaisiin. Hän vastasi yhtiön puolustusvoimia sivuavista
projekteista ja teki geopoliittisia analyyseja lähinnä muutamal-
le suuryhtiölle, viimeksi massiivista datakeskusta kaavaileval-
le brittifirmalle. Raporttien tekemisessä avusti Meeri, joka oli
opiskellut kansainvälisiä suhteita ja väitellyt aiheesta.

Meeri oli solminut ruskeat hiuksensa poninhännälle, jonka
heitti toiselle puolelle päätään vauhdikkaalla tavalla josta Kaar-
lo piti.

»Huomenta», Meeri sanoi hymyillen. »Oletkin jo täällä...»

Kaarlo vastasi tervehdykseen lämpimästi ja kosketti ohimen-
nen Meerin kättä.

Meerin näkeminen häivytti hetkeksi hänen jännittyneisyy-
tensä, mutta se palasi, kun hän mietti vastausta tämän tunnus-
televaan kyselyyn.

»Suunnitelma vähän muuttui, ei sen kummempaa», Kaarlo
sanoi kaataessaan kahvia mukiin.

Hän tiesi Meerin kuulevan hänen äänestään, että jotain yllät-
tävää oli tapahtunut. Se, ettei hän voinut kertoa asiasta enem-
pää, oli ikävää vaikkakin tällä työpaikalla itsestään selvää.

»Yritän keksiä illaksi ohjelmaa Berliinistä vierailulla oleval-
le UPI:n aikaiselle kollegalle», Meeri sanoi. »Ehtisitkö syömään
meidän kanssamme?»

Kaarlo kuunteli yllättyneenä ja tyytyväisenä. »Oikein mielelläni, yritän järjestää...»

»Kaarlo, tulisitko jo», oviaukkoon ilmestynyt Säilä sanoi kärsimättömästi.

Kaarlo ihmetteli esimiehensä hermostuneisuutta lähtiessään tämän perässä. Ovelta hän vielä vilkaisi Meeriä, joka myös näytti yllättyneeltä Säilän kireydestä.

Kaarlo käveli Säilän perässä mitään sanomatta. Runsaan kuumakymmenen ikäisellä entisellä rikosylikomisariolla oli oranssit mökkityöhousut ja suklaanruskea siisti neule, jonka v-aukosta pilkkottivat ruudullisen flanellipaidan kaulukset. Hän oli toiminut pitkään poliisin yhdyshenkilönä Pietarissa ja Espanjassa.

Säilä pysähtyi tummankiiltäväksi kuluneelle betonilattialle asetellulle itämaiselle matolle kootun sohvaryhmän luokse.

Kaarlo laski kahvimukin matalalle pöydälle ja lysähti patinoituneeseen, englantilaistyyliiseen howard-nojatuoliin Säilää ja tämän vieressä istuvaa Mikael »Miki» Ketosta vastapäätä.

»Mitä tapahtui?» Säilä kysyi hiljaa.

»Menin suunnitelman mukaan rakennukseen. Vasta sisäovella hälytin laukesi. Huoneen takaseinälle oli pinottuna parikymmentä kuljetuskoteloja. Mutta kun avasin yhden, siinä olikin droonien sijaan neljä foliollista kokaiinia. Kukin luokkaa 150 grammaa.»

Kaarlo piti katseensa Säilässä, joka oli tehtävän hänelle antanut. Hän ei osannut tulkita Säilän ilmettä – siinä saattoi olla yllättyneisyyttä, mutta myös jonkinlaista paineista ärtymystä.

»Sitten Solojeff ilmestyi paikalle pistooli kädessä ja käskytti minut aseettomaksi.»

»Oijoi», Ketonen sanoi yllättyneenä, aidosti myöteläen. Tämä oli kokenut rikospoliisi ja jäänyt 63-vuotiaana eläkkeelle Poliisihallituksen poliisiylitarkastajan virasta, mutta pitkästynyt, ja lopulta kun Suomen turvallisuustilanne oli muuttunut, koonnut kiinnostuneet kollegansa yhteen ja perustanut näiden kanssa Bastionin.

»Panin hanttiin, koska oli jo selvää minkä parissa siellä puuhaillaan», Kaarlo jatkoi. »Sain harhautettua maalipurkin potkaisulla sen verran, että pääsin niskan päälle ja häivyin.»

»Ikävä juttu kaiken kaikkiaan», Ketonen sanoi hiljaa.

Säilä ei reagoinut mitenkään. Tämän pidättyvyys ei yllättänyt Kaarloa, sen verran hapokkaissa liemissä mies oli keitetty.

»Mitä luulet, mistä siellä on kysymys?» Ketonen kysyi vanhalta kollegaltaan.

»En tiedä», Säilä sanoi hiukan tuskastuneena. »Ehkä olemme vain väärillä jäljillä.»

He puivat tilannetta, kunnes Säilä poistui lasiseinäiseen toimistotilaan, jonka puunväriset säleverhot oli suljettu.

Hetken kuluttua hän pyysi Kaarlon luokseen.

»Pystyisitkö irtautumaan muutamaksi viikoksi ulkomaille?» Säilä kysyi.

»Minne?»

»Englantiin. Ja mahdollisesti Etelä-Ranskaan. Tai New Yorkiin.»

Kaarlo pysytteli vaiti intonsa peittäääkseen, se tuntui viisaimmalta.

»Pystymme jatkamaan muullakin väellä Kymenlaaksossa, mutta Englannissa tarvitaan nyt sinun kaltaistasi tekijää.»

»Mitä siellä pitäisi tehdä?»

»Mennä kurssille. Ja sitten tulla rekrytoiduksi tänne.»

Säilä ojensi englanninkielisen tulosteen.

Kaarlo tutki sitä hämmästyneenä.

Executive Housekeeper – Surrey, England

This is a wonderful role for an experienced Executive Housekeeper, used to working in the homes of HNW private families...

Kaarlo havahtui HNW-lyhenteeseen. High Net Worth tarkoitti oikeasti varakasta henkilöä.

Kaarlo jatkoi lukemista entistä kummastuneempaan.

Asiakasperheeseen kuuluu kaksi aikuista, opiskelupaikkakunnallaan Edinburghissa asuva aikuinen lapsi sekä ystävällinen isokokoinen koira.

Surreyn kiinteistö koostuu kahdesta osasta: 900 neliömetrin pääatalosta 1,2 hehtaarin tontilla, jota käytetään ympärivuotisenä viikonloppu-/kausiasuntona sekä henkilökunnan ja vieraiden käytössä olevasta vieratalosta.

Cap Ferratissa sijaitsevaa 360-neliöistä huvilaa talousrakennuksineen perhe käyttää säännöllisesti lomaillessaan.

Lisäksi perheen käytössä on huoneisto New Yorkin Central Parkin läheisyydessä.

Tehtävässä menestyminen edellyttää poikkeuksellista ammattimaisuutta ja kykyä tarjota oma-aloitteisesti turvallisuuspalveluiden johtamista. Joustavuus, työnkulun kaavojen tunnistaminen ja tehokas viestintä ovat taloudessa vaadittavia olennaisia taitoja.

Asiakas arvostaa turvallisuuden lisäksi huolenpitoa fyysisestä ympäristöstä ja ylläpitää poikkeuksellisen korkeita laatuvaatimuksia yksityiskohtien suhteen.

Keskeiset vastuut:

- Turvallisuusjärjestelyistä, lukituksista ja hälytyslaitteista vastaaminen yhdessä autonkuljettaja-turvamiehen kanssa, asiaan liittyvien viranomaisyhteyksien koordinointi
- Kaikkien tilojen ja asuntojen turvallisuusstandardien yhdenmukaistaminen
- Henkilösuojaukseen liittyvien tilausten ja tarpeiden koordinointi
- Poikkeusoloihin varautumisen organisointi

- Perheen ajoneuvojen ylläpidon ja uusimiskierron järjestäminen
- Perheen elektroniikkahankintojen, päivitysten ja kyberturvallisuuden auditointi ja ylläpito
- Kotitalous- ja kiinteistöihin henkilöstön taustaselvityksissä avustaminen

Palkka: 145 000 GBP + työnantajan maksama sairaus-/hammaskuluvakuutus, kahdeksan palkallista vapaapäivää ja kymmenen päivää palkallista lomaa sekä viisi päivää sairauslomaa. Sopimus tehdään toistaiseksi.

Kaarlo laski paperin pöydälle ja katsoi Säilää silmiin. »Mitä tämä tarkoittaa? Kuka asiakas on?»

»En tiedä vielä kaikkea itsekään. Tämä tuli kiireellisenä. Tehtävä on haussa vain tämän alan koulutusta ja rekrytointeja hoitavan firman kautta. Se on käytännössä ainoa tie päästä tehtävään. Alan piirit ovat pienet. Kurssi pidetään Lontoon pohjoispuolella St. Albansissa.»

Kaarlo kuunteli epäluuloisena mutta yhä kiinnostuneempana. Rekrytointia hoiti yhtiö nimeltä Executive Housekeeping Services, jonka logon syvät värit, keskiaikainen heraldinen ritarin kilpi ja klassinen kirjasintyyppi henkivät turvallisuuden, yksityisyyden ja luksuksen tunnetta.

4.

Syyskuu 1989

Roland Müller painoi Wartburgin tavaratilan lukitusnappia ja kohotti toisella kädellään luukun ylös.

Ahtaassa kolossa kyljellään makaava Monika kohotti päätään katsoen häntä suurilla sinisillä silmillään, joita kehystivät tuuheiksi ehostetut ripset ja niitä puolestaan kiharat ruskeat hiukset.

»Ei tämä mitään herkkua ole edelleenkään, mutta menee tässä tunti tai pari jos on jotain kivaa mitä odottaa!»

Roland ojensi kätensä ja auttoi tyttöystävänsä kömpimään ulos puolen tunnin takakontissa oleilun jälkeen. He suutelivat nopeasti ja vetäytyivät huolella vahattuun autoon, jonka Roland käynnisti heti.

Monikan kommentti hiukan ärsytti Rolandia, vaikka hän tiesikin sen olleen tarkoitettu kevennykseksi. Monika oli hetkeen tarttuva luonnonlapsi ja sellaisena kaivattua vastapainoa hänen omalle, toisinaan turhankin perusteelliselle rationaalisuudelleen.

Silti Rolandista tuntui kuin Monika ei vielääkään sisäistäisi millaisia riskejä länteen loikkaamiseen liittyi – varsinkin jos

sattui oleman DDR:n valtiollisen turvallisuuspalvelun työntekijä.

Roland oli kertonut Monikalle kuinka muun muassa Stasi-majuri Gert Trebeljahrin pakoyrityksestä Länsi-Berliiniin 1979 vaiettiin visusti, mutta valvontakoneiston työntekijöiden piiriin jutun ydinkohta oli vuodettu ennaltaehkäisevässä tarkoituksessa: Trebeljahr tuomittiin salaisessa oikeudenkäynnissä kuolemaan, ja hänet ammuttiin yllätyslaukauksella – takaapäin päähän, virallisena kuolinsyynä sydänkohtaus.

Hiukan myöhemmin Stasin yliluutnantti Werner Teske oli pidätetty epäiltynä loikkausaikeista ja myös hänet tuomittiin kuolemaan – pelkkien aikomusten perusteella – ja teloitettiin salassa Leipzigin keskusvankilassa, jälleen takaapäin päähän ampumalla. Tesken perheelle ei kerrottu mitään hänen teloituksesta, vaan hänen vaimonsa ja tyttärensä luulivat, että hän oli edelleen vangittuna.

Tavaratilaan mahtumisen Roland ja Monika olivat testanneet jo viikkoja sitten Rolandin selvittäessä alustavasti pakovaihtoehtoja, mutta jono Bornholmer Straßen ylityspaikalla oli saanut hänet varmistamaan, että autossa pystyi piileskelemään pidempäänkin.

Koko ajatus rajanylityspisteen käyttämisestä loikkaukseen ei ollut hänen ensimmäinen ideansa, mutta lopulta silti järkevin, vaikka siihenkin liittyi riskinsä. Muissa riskit olivat kuitenkin vielä suurempia, eivätkä vähiten siksi ettei Monika ollut mikään erityinen toimintasankari.

Roland ajoi Eichwaldin metsän syrjäisestä kolkasta kohti Itä-Berliinin Lichtenbergia koleassa, tiikusateisessa säässä. Interflugin Moskovon-lento laskeutui ulvoen matalalla heidän edessään kohti Schönefeldin lentokenttää.

Monika painoi kasetin pyörimään ja käänsi volyymin täysille. Pienistä kaiuttimista alkoi tulla laulua kireällä soundilla:

»... grad an mich? Dann singe ich ein Lied für dich... von neun-und-neunzig Luftballons...»

Roland käänsi äänenvoimakkuutta pienemmälle. Länsisaksalaisen sodanvastaisen kappaleen luukuttaminen juuri nyt – tai ylipäätään Stasi-upseerin autossa – ei innostanut häntä, mutta hän ymmärsi Monikan halun filistellä lempikappaleensa parissa.

Monika oli poistanut kasetin paperisen etiketin Rolandin pyynnöstä. Tämä oli saanut kasetin yhdellä Rostockin-käynestään, joihin Roland suhtautui työnsä takia hyvin varovasti. Käynnit olivat kuitenkin heille molemmille tärkeä henkireikä eikä Roland ollut puuttunut niihin. Monikalla oli sukutaustansa takia pääsy erään länsivarustamon rahtiliikenteen mukana pyörivän postipalvelun piiriin.

Roland tarkkaili taustapeiliä, sillä mikään vainoharhaisuuden aste ei ollut yliampuvaa tässä todellisuudessa. Hän oli nähnyt sisältä päin totalitaarisen valtion luomat ilmiantoverkostot, pelon koneiston ja niin mielipuolisen mittakaavan urkintaa, ettei hän luottanut kirjaimellisesti mihinkään. Hän ei ollut kertonut edes Monikalle heidän pakonsa jälkeen tulossa olevista asioista.

Kappale kasetilla loppui ja autoon laskeutui hiljaisuus, jota Monika ei tällä kertaa katkaissut. Sadepisarat valuivat ikkunoissa.

Tunnelma oli toiveikas, haikea ja painostava. Molemmat joutuisivat luopumaan paljosta eikä kukaan tiennyt mitä he saisivat tilalle – eivät ainakaan läheisiään. Uusia ystäviä sentään oli mahdollista löytää.

Kaikkia Itä-Berliiniin jääviä he kuitenkin tulisivat ennemmin tai myöhemmin näkemään, tavalla tai toisella, niin Roland oli moneen kertaan itselleen ja Monikalle vakuuttanut.

Monikakin oli syksyn mittaan muuttunut toiveikkaammaksi, kun kansaa oli koko syksyn kerääntynyt viikosta toiseen kynttilämielenosoituksiin ja muihin ennen näkemättömiin mielenilmauksiin.

Kuitenkin kaikki se tieto, mitä Roland oli Stasin sisällä saanut, osoitti yhteen ainoaan suuntaan: minkäänlaiseen

rauhanomaiseen luopumiseen kaiken vallan itselleen keskittänyt kommunistihallinto ei suostuisi. Ne suunnitelmat, joita valtionturvallisuuden ministeriössä laadittiin, osoittivat Honeckerin olevan kuuro ja sokea kaikille olennaisille uudistuksille. Tämä piti Gorbatšovin uudistusintoilua vastenmielisenä – jo yksinomaan siksi, että uudistukset olisivat merkinneet Honeckerin ja hänen vanhan stalinistis-brežneviläisen kaartin sa syrjäyttämistä.

Jopa Moskova oli ollut joustavampi – Gorbatšovin glasnost ja perestroika olivat aitoja yrityksiä yhteiskunnan muuttamiseksi. Pidemmälle Roland ei ollut voinut avata ajatuksiaan edes Monikan kanssa.

Tämä poistui kyydistä Treptowssa ja jatkoi kotiinsa, ja Roland jatkoi Pfarrstraßele tiheästi rakennettujen vanhojen kerrostalojen alueelle Victoriastadtissa. Hän pysäköi kadun varteen ja lähestyi lapsuudenkotiaan tunteiden velloessa sisälään.

Talossa näkyivät vuosikymmenten jäljet: rapautunutta laastia, tummenneita ornamentteja ja sota-ajan sirpaleenkoloja, joita kukaan ei ollut vaivautunut korjaamaan. Talo oli nähnyt keisarikunnan nousun ja tuhon, Weimarin tasavallan, natsit, pommitukset, neuvostomiehityksen, kaupungin keinotekoisen jakamisen, maan muuttumisen jättimäiseksi vankilaksi, hänen itsensä varttumisen vauvasta mieheksi – ja DDR:n hitaan murenemisen.

Alaovi narahti tuttuun tapaan ja portaikossa lemahtivat rasvankäry, kosteus ja halpa siivousaine. Hän tiesi meneväänsä todennäköisesti viimeisen kerran vanhaan kotiinsa. Tunne kouraisi vatsanpohjasta, ja hän katsoi porraskäytävää aivan eri silmin kuin vuosia siellä aikuisena käydessään.

Hän näki yksityiskohdat tarkasti kuin lapsena, jolloin kaikki oli näyttäytynyt merkityksellisenä – marmorikoristeiden pyöristetyt kulmat, messinkisten postiluukkujen aaltomaiset koristeet, porraskäytävän valurautakaiteiden leijonapäänupit.

**SYKSY 1989. DDR:N VIIMEISINÄ KUOHUVINA
PÄIVINÄ KÄTKETÄÄN SALAISUUS.**

**SEN JÄLKEEN PUOLUEJOHDON TIEDOTTAJAN
YKSI AINUT VIRHEELLINEN SANA MEDIAN
EDESSÄ ROMAHDUTTAÄ BERLIININ MUURIN.**

Miltei 40 vuotta myöhemmin tämä historiallinen fakta tulee tutuksi myös työkseen Venäjän sabotaaseja torjuvalle Kaarlo Norhalle, joka päätyy toimeksiannosta tutkimaan syksyn -89 salaisuutta.

Miksei tiedottajan "virhettä" oikaistu tuoreeltaan? Miksi Kohl neuvotteli Gorbatšovin kanssa myöhemmin salaa? Miksei presidentti Bush yllättynyt, vaan otti vastaan tiedon muurin murtumisesta kuin olisi odottanut sitä?

Kaarlolle selviää, että taistelu totuudesta kytkeytyy Putinin tavoitteeseen korjata vuosisadan suurimpana geopolittisena katastrofina pitämänsä Neuvostoliiton romahdus.

Kun Kaarlolle lopulta valkenee tehtävän todellinen tavoite ja toimeksi-antaja, on Suomen turvallisuus uhattuna – ja Kaarlon läheisten henki.

